

रूपाणि चौरादिककुट्टयतिवत् (207) ज्ञेयानि । दोषघोऽयं धातुः । दकारस्य सन्धिवशात् ककारः । दोषधफलं तु नद्-नत्-नक्तौ-नक्तः, इति क्विपि द्रष्टव्यम् ।

(946) “नट अवस्पन्दने” (X-चुरादिः-1545. अक. सेट्. उभ.)

अयं धातुः पूर्वम् (658 संख्याकधातौ) प्रसङ्गाह्लितः । तत्रैव द्रष्टव्यम् ।

(947) “नट भाषार्थः” (X-चुरादिः-1792. अक. सेट्. उभ.)

आस्वदीयः । ‘नल —’ इति, ‘नड —’ इति च केचित् ।

‘नृतौ नट्यवस्पन्दे चुरादेर्णिचि नाटयेत् ।’ (श्लो. 76) इति देवः ।

नाटकः-टिका, निनाटयिषकः-षिका; इत्यादीनि रूपाणि चौरादिक-नाटयतिवत् (659) ज्ञेयानि ।

(948) “डु नदि समृद्धौ” (I-भ्वादिः-67. अक. सेट्. पर.)

नन्दकः-न्दिका, नन्दकः-न्दिका, निनन्दिषकः-षिका, नानन्दकः-न्दिका; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिककन्दतिवत् (163) ज्ञेयानि । ¹नन्दः, ^A
²नन्दनः, ³नन्दकः, ^B ⁴रघुनन्दनः, ^C ⁵हरिनन्दी, परिनन्दनम्, ⁶नन्दथुः, ^D
⁷नन्दयित्नुः,

1. पचाद्यचि (3-1-134) रूपमेवम् । नन्दतीति नन्दः । नन्द एव नानन्दः प्रज्ञादि-त्वात् (5-4-38) स्वार्थेऽण् । अणन्तात् ङीप् नान्दी = मङ्गलध्वनिः ।
2. ण्यन्तात् नन्दयतीति नन्दनः । ‘नन्दिग्रहि—’ (3-1-134) इति कर्तरि ल्युप्रत्ययः । कर्मण्यणोऽपवादः ।
3. नन्दतात् इति नन्दकः : ‘आशिषि च’ (3-1-150) इति चुन् । ‘आशिषि च’ (वा. 7-3-45) इति निषेधात् स्त्रियाम् इत्वं न, तेन नन्दका इत्येव ।
4. रघूणां नन्दयिता रघुनन्दनः । क्षुभ्नादित्वात् (8-4-39) णत्वं न ।
5. हरिं नन्दतीति हरिनन्दी, ‘सुप्यजातौ—’ (3-2-78) इति ताच्छील्ये णिनिः । अत्र, परिनन्दनम् इत्यत्र च क्षुभ्नादित्वादेव (8-4-39) णत्वं न ।
6. ‘द्वितोऽथुच्’ (3-3-89) इति भावादावथुच्प्रत्ययः ।
7. औणादिकः [द. उ. 1-140] इत्थुच्प्रत्ययो ण्यन्तात् भवति । नन्दयतीति नन्दयित्नुः आनन्दः, प्रमुदितश्च । ‘अयामन्तात्वाप्येत्स्विष्णिषु’ (6-4-55) इति णेरयादेशः ।
- A. ‘मनोज्ञगण्डं तमनिन्दिताननं नन्दात्मजं शारदचन्द्रशीतलम् ।’ धा. का. 1. 10
- B. ‘अत्यर्थमुद्वेजयिता परेषां नाम्नाऽपि तस्यैव स नन्दकोऽभूत् ॥’ शि. पा. 3. 10
- C. ‘तृणाय मत्वा रघुनन्दनोऽथ बाणेन रक्षः प्रधानाजिरास्थत् ॥’ भ. का. 2. 36
- D. ‘सारोऽसाविन्द्रियार्थानां यस्यासौ तस्य नन्दथुः ।’ भ. का. 5. 20